

Τὰ τελείως στρογγύλα.

1 κόκκος ζυγίζων 1 κόκκον 5 Λίτραν Γαλλικὴν.

—————	2	—————	1 $\frac{1}{4}$
—————	3	—————	4
—————	4	—————	12
—————	5	—————	20
—————	6	—————	30
—————	7	—————	42
—————	8	—————	60
—————	9	—————	80
—————	10	—————	100
—————	11	—————	130
—————	12	—————	140
—————	13	—————	180
—————	14	—————	210
—————	15	—————	280
—————	16	—————	300
—————	17	—————	380
—————	18	—————	400
—————	19	—————	430
—————	20	—————	500
—————	24	—————	1100
—————	32	—————	3000
—————	36	—————	3500
—————	40	—————	4000 κ. τ. λ.

Τὰ ἀπίδωτά Μαργαριτάρια καλοῦ νεροῦ, ὅταν ᾖναι δύο, ἢτοι μία ζυγὴ, ὅμοια, χρησιμεύοντα δι' ἐνώτια, ὀλίγον ἐκπίπτειν ἀπὸ τὴν τιμὴν τῶν στρογγύλων κατὰ τὴν ἄνω ἐκτεθεῖσαν ἀναλογίαν.

Τὰ ὀλόμικρα Μαργαριτάρια πωλοῦνται μὲ τὴν οὐγκίαν, καὶ χρησιμεύουν διὰ κοπάνισμα εἰς κόνιν εἰς τὰ Φαρμακοποιεῖα, ὡς καρδιακόν, τὸ ὁποῖον περιφρονοῦν οἱ ἐπιστήμονες ἰατροὶ, ὡς ἀχρηστον, καὶ ἀνωφελές.

Αἱ δὲ γυναῖκες πλανώμεναι ἀπὸ τὴν λευκὴν στιλ-

πτό·

πρότητα τῶν Μαργαριταρίων κατασκευάζουν κοσμητικά
 νερά μὲ τὴν τοιαύτην κόνιν, ἡ ὁποία φθείρει μᾶλλον
 τὴν προσοῦσαν ὠραιότητα, καὶ χρῶμα τοῦ προσώπου
 των, ἀντὶ τὰ τὴν διορθώσῃ· καὶ καλὸν ἠθελεν ἦναι τὰ
 ἀπέχουν.

Τὰ ὀλόμικρα τρυπημένα Μαργαριτάρια εἶναι εὐθυστὰ,
 καὶ χρησιμεύουν εἰς τὸ κέντημα ἐνδυμάτων, καὶ ἄλλων
 γυναικείων ἐπίπλων.

Τὸ ὄστρεον τοῦ Μαργαριταρίου, ἥτοι Κόγχος, χρησι-
 μεύει εἰς πολλὰς ποικιλότητας τεχνητῶν ξύλων, τα-
 μείων, γραφείων, κ. λ. Ἰδὲ ΚΟΓΧΟΣ, καὶ Π'ΝΝΑ.

Λευκὸν Μαργαριτάρειον, κοσμητικὸν τῶν γυναικείων.
 Ἰδὲ ΒΙΣΜΟΥΘΟΝ,

Μαργαριτάρειον Ψευδές. Διὰ τὸ εὐφωρότερον ΨΕΥ-
 ΔΟΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ, καὶ Ἰδὲ τοῦτο.

ΜΑΡΚΑΣΙΤΗΣ, ἀπὸ τῆς Marca (σημεῖον) καὶ Si-
 tus ὁ τόπος, ἥτοι Σημειώτοπος· οὕτως ὀνομάζεται πα-
 ρὰ τῶν μεταλλουργῶν, ἡ πρώτη μεταλλικὴ ὕλη, καὶ
 πηγὴ τῆς συμπίξεως τῶν μετάλλων, ὥστε κατὰ τοῦτο
 ἀπὸ τὸ ἀπλοῦν καὶ γενικὸν τοῦτο ὄνομα παλοῦνται οἱ
 τρεῖς οὔτοι τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀργύρου, καὶ τοῦ χαλκοῦ,
 περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν διαλάβει εἰς τοῦτο τὸ Ἄρ-
 θρον, ἀφήνοντες τοὺς Φυσικοὺς, καὶ Χυμικοὺς τὰ φι-
 λοσοφικῶν ἀν ἦναι Μαρκασίτης τοῦ σιδήρου ἢ Μαγνητίς,
 καὶ τῆς Κασσιτέρου τὸ φυσικὸν κρυστάλλι, καὶ τῆς μο-
 λύβδου ὁ μεταλλικὸς Ζίγκος.

Διαφέρουσιν οἱ Μαρκασίται κατὰ τὸν Οὐάδουάρδον
 (Woodward) ἀπὸ τῆς Πιρίτας, ἐπειδὴ ἔστι εἶναι βῶ-
 λοι χαρισμένοι ἀπὸ τὰ μέταλλα, εὐρισκόμενοι εἰς τὰ
 μεταλλεῖα, καὶ χωρὶς ἀρσενίκιον· οἱ δὲ Μαρκασίται
 εὐρίσκονται συνεχόμενοι μὲ τὰ μέταλλα κείμενοι εἰς τὰς
 κατὰ κάθετον ἀπορρίψας, καὶ ἔχοντες θείον, ἀντιμό-
 ναχον, βισμούθον, καὶ ἀρσενίκιον, καὶ ὅταν ἔχων πολ-
 λὴν μεταλλικὴν ὕλην ἐπονομάζονται ἔτω, καὶ ὄχι πλέον
 Μαρκασίται.

Ὁ Μαρκασίτης τοῦ χρυσοῦ εὐρίσκεται, ὡς ἐπὶ τὸ
 πρ.

πολὺ εἰς βώλους σφαιρικούς, καὶ μικρὰς, βαρυτάτους, καὶ δυσκολοθραύστους· ὁ τοῦ ἀργύρου σχεδὸν ὁμοῖος, ἀλλ' ὀλιγώτερον κόκκινος· ὁ δὲ τῆ χαλκῆ σπανίως στρόγγυλος, ἢ πλατὺς, καὶ συχνάκις κυρτὸς, ἀνώμαλος, μέγας, ὅσον σφαῖρα τῶν σφαιριζόντων, καὶ θραυόμενος ἔχει ἀκίδας στιλπνὰς, καὶ ἠλιοειδεῖς· τὸ δὲ χροῶμά των, κίτρινον χρυσίζον· ἕτος εἶναι σκληρὸς, καὶ στερεὸς, ἀλλὰ μ' ὅλον τοῦτο πρέπει νὰ φυλαχθῆ εἰς τόπον ξηρὸν, ἐπειδὴ ἢ ὑγρότης εἰσχωροῦσα εὐκόλα εἰς αὐτὸν, τὸν μεταβάλλει εἰς χάλκανθον, καὶ μὲ τὸν καιρὸν εἰς οὐδέν.

Οἱ κρυσταλλώδεις Πυρίται ὀνομάζονται καὶ Μαρκασίται· εἶναι δὲ κίτρινοστιλπνοι, καὶ κτυπώμενοι μὲ τὸν πυροβόλον χάλυβα, κάμνουν φωτίαν, ἥτοι πυροβολοῦν· συντίθενται ἀπὸ θειάφι, καὶ σίδηρον, καὶ χαλκόν· μὲ τὸ καύσιμον γίνονται σκοτεινοὶ, καὶ κόκκινοὶ, καὶ κατὰ τὸ σχῆμα εἶναι γωνιώδεις, καθ' ὅλα τὰ σχήματα τοῦ τετραγώνου.

ΜΑΡΜΑΡΟΝ. Πέτρα σκληροτάτη, δυσκολολάξευτος, καὶ στιλβουμένη λαμπρῶς παρὰ τῶν λιθοξόων· τὰ περισσότερα ἔχουσιν φλέβας, καὶ κλίδας διαφόρων χρωμάτων, καὶ ἄλλα εἶναι μονόχρσα, ἥτοι λευκὰ, μαῦρα, καὶ παρόμοια.

Εἰς τὸ Ἄρθρον Λαξευτὸν, εἵπαμεν ἐν συντόμῳ ὀλίγα περὶ μαρμάρων, ἀλλ' εἰδὼ πρέπει νὰ ἐξηγηθῶμεν πλατύτερον περὶ αὐτῶν.

Λατομεῖνται τὰ Μάρμαρα εἰς τὰ Ὀρυκτεῖα, καθὼς αἰκοῖναι πέτραι, καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν εὐρήκαν τὴν μέθοδον νὰ τὰ ἐκβάλλουν μὲ τὸ πριόνισμα· εἰς ἄλλα μέρη τὰ κόπτειν μὲ τὰς βαρεῖας σφύρας, καὶ κοπίδια.

Τὰ μάρμαρα τῆς Αἰγύπτου, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀρχαιοῦθεν ἔλαβον ὑπόληψιν, καὶ μᾶς ἐφύλαξαν τὰ θαυμάσια λιθοξοϊκὰ ἀριστοτεχνήματα τῶν Ἑλλήνων, ζητούμενα παρὰ τῶν φιλαρχαίων εἰς τὰ ἐρείπια τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ῥώμης, καὶ Ἰταλίας, τῆς Αἰγύπτου, καὶ τῆς Συρίας. Παρὰ τῶν Παλαιῶν ἐγνωρίζοντο τὰ πορφυρᾶ, τὰ

τὰ πράσινα, ὁ ὄφίτης, ὁ πυρίτης, ὁ σεληνίτης, ἤτοι τὸ διαφανὲς μάρμαρον, τὰ διάφορα ποικίλα, τὰ ὅποια Σπυρωτὰ, ἤτοι Γρανίτας οἱ νέοι προσαγορεύουσι, τὰ λευκότετα, καὶ περίφημα μάρμαρα τῆς Πάρου, μὲ τὰ ὅποια ἐλαξεύοντο οἱ Θαυμάσιοι ἀνδριάντες τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἄλλα.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀναβαίοντες τὸν Νεῖλον εὐρίσκομεν πρὸς τὴν Λιβυκὴν ὄχθην τοῦ σειρᾶν βυθῶν διαχωρίζοντων τὴν Αἰθιοπίαν, ἀπὸ τὴν ἄνω Αἴγυπτον, γεμάτην ἀπὸ ἐξαιρετὰ μάρμαρα διαφόρου ποικιλότητος. Κίονες ἡμιπελεκημένοι, καὶ ἄλλα κομμάτια μαρμάρων συκρατέμενα ὀλίγον εἰς τὰ λατομεῖα, μᾶς ἀποδεικνύουν, ὅτι ἡ ἐφοδος τῶν βαρβάρων καταδιωκτῶν τῷ ἐξευγενισμῷ, καὶ τῶν ωραίων τεχνῶν εὐρῆκεν ἐκεῖ τὰς λατομῆντας εἰς τὸ ἔργον των. Πολλοὶ δοξάζουν, ὅτι τὰ ἐξαιρία ἔργα τῆς Αἰγύπτου, Κολοσσοί, Σφίγγες, Ὀβελίσκοι, καὶ ἄλλοι κίονες μέγιστοι, εἶναι ἀπὸ μάρμαρον χυτὸν μὲ διάφορα χαλίκια, ἤτοι μικρὰς, καὶ πολυχρόας πυρίτας· ἀλλ' ἢ ἦτον αὕτη ἡ τέχνη τῆς χύσεως, καὶ ἐχάθη, ἢ (τὸ ὅποιον καὶ εἶναι πιθανώτερον) ἐλατομοῦντο οὕτω μέγιστοι, καὶ μετεκομίζοντο μὲ πολυχειρίαν, καὶ μηχανὰς ἀπὸ τὰ εἰρημένα λατομεῖα. Ὅλα τὰ παράλια τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, καὶ τὸ περιώνυμον Σινᾶ ὄρος ἔχουν πλῆθος ποικίλων, καὶ σκληροτάτων μαρμάρων.

Οἱ Νεώτεροι Λαξευταὶ τῆς Ῥώμης, καὶ τῆς Γαλλίας μεταχειρίζονται διὰ τοὺς ἀνδριάντας, καὶ τὰς ἀναγλυφάς, καὶ τὰλλα τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς στολίσματα, διάφορα μάρμαρα τῆς Ἰταλίας, Ἰσπανίας, καὶ τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τῶν Παρίων τὴν στεριότητα, καὶ λαμπρότητα.

Εἶδη τῶν Ἰταλικῶν μαρμάρων εἶναι ταῦτα. Cipollini (κρομμυώδη) ὑποπράσινα μὲ φλέβας. Saligni (ἀλατῶδη) ἔχοντα μέρη κρυσταλλωειδῆ διαφανῆ. Portoro (χρυσόφορα) μὲ φλέβας χρυσοειδεῖς, καὶ τὸ Mischio (μικτὸν) σύνθετον φυσικῶς ἀπὸ διάφορα χρώματα, ἤτοι πορφυρῶν, καὶ φλέβας λευκὰς, καὶ ὑποκιτρίνας.

Ἡ Γαλλία μεταχειρίζεται τὰ ἐντόπιά της μάρμαρα εἰς τὰ ἔργα τῶν λιθοξόων της, καὶ εἶναι διαφόρων χρωμάτων, καὶ φυσικῆς συγκράσεως, ἀλλ' ὄχι ποτὲ ἔτ' αὐτὰ ὡς τὰ Πάρια. Ἡ Τυρκία καθὼς προϊέπομεν μεταχειρίζεται τὰ ἐντόπια εἰς τὴν ὀλίγην ἀρχιτεκτονικὴν λαξευτικὴν της· καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις τὰ μάρμαρα τῆς Προικοννήσου. Ἰδὲ ΔΑΞΕΤΤΟΝ.

Τὸ Μάρμαρον κατὰ τὸν Βαλλέριον·

1. Ἀπὸ μέρη λεπτὰ, καὶ ὁμαλὰ ὄντας συνθεμένον, δὲν ἔχει τραχύτητας, μήτε σπυρία εἰς τὴν ἐπιφάνειάν τε.
2. Κομματιάζεται εἰς κομμάτια ἀνώμαλα.
3. Δαξευόμενον μὲ ἔργαλειά ἀπὸ χάλυβα, λαμβάνει καλὸν στίλβωμα διὰ τὴν σκληρότητα του, καὶ ὑποφαίνει ζωντανὰ, καὶ καθαρὰ τὰ χρώματά του.
4. Ἀφ' οὗ ἐκβληθῆ ἀπὸ τὰ λατομεῖα σκληρύνεται ἀπὸ τὸν αἶρα περισσότερο, καὶ ὁ αἶρ· μὲ τὴν πολυκαιρίαν τὸ φθείρει περισσότερο ἀπὸ τὰς λοιπὰς πέτρας.
5. Βαλλόμενον εἰς τὸ πῦρ ἔχει ὅλας τὰς ιδιότητας τῆς ἀσβεστοπέτρας.
6. Ὁμοίως εἰς τὸ Βασιλικὸν ὕδωρ ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα.
7. Ἡ εἰδικὴ βαρύτης του πρὸς τὸ ὕδωρ εἶναι ὡς 718 :: 1000. χ.

Πόρισμα.

Ἀπὸ τὰ εἰρημένα συμπεραίνομεν ὅτι τὸ μάρμαρον δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν ἀσβεστοπέτραν· μὲ ὅλον τῆτο διὰ τὰς ιδιότητάς του, καὶ τὸ τιμιώτερόν τε ἔλαβε καὶ χωριστὸν ὄνομα· διαφεῖται δὲ εἰς τὰ ἀκόλυθα εἶδη.

Α'. Εἰς ὅσα ἔχουσιν ἐν μόνον, ἀλλὰ ζωπρὸν χρῶμα, ἦτοι·

1. Λευκόν. Κατὰ τὸν Πλίνιον εὐρίσκεται ἡμιδιαφανές, καὶ ὀνομάζεται Φαιγγίτης, τὸ δὲ ὀλόλευκον, καὶ ἐπίσκιον ἐπανομάζετο κατὰ τὴς τόπους τῶν λατομείων, ὡς Ἀραβικόν, Χερνίτης, Κοραλλητικόν, κ. τ. λ.
2. Μαῦρον. Ἀπὸ αὐτὰ ἄλλο ἔχει δυσωδίαν διαρρηγνύμενον, καὶ καιόμενον γίνεται λευκὴ ἀσβεστος· ἄλλο εἶ-

ται

ναι ὀλιγώτερον σκληρόν, καὶ γίνεται ἡ Βάσανος· καὶ ἀμφότερα ἀποδείχνειν ὅτι εἶναι πηγμένα ἀπὸ ἀσφαλτον.

3. Κίτρινον. Εἰς τὴν κάμινον ὅμως τιταγόμενον κάμνει λευκὴν ἀσβεστον. Συμπεραίνομεν λοιπὸν, ὅτι τὸ κίτρινόν τε χρῶμα προξενεῖται ἀπὸ πτητικὸν ὄξύ, φύσει συμπεπηγμένον· διὰ τῆτο ὅταν βραχῆ τὸ λευκὸν μάρμαρον μὲ βασιλικὸν ὕδωρ κίτριγίξει, ὁμοίως καὶ ἡ λευκὴ ἀσβεστοπέτρα τῆς Ῥωσσίας, ὅταν ἀφεθῆ πολὺ εἰς τὸν ἥλιον.

4. Κόκκινον. Αὐτὰ ἀνήκουν κυρίως εἰς τὸ γένος τῶν διάσπρων, ἀν δὲν ἐξαιρεθῆ μόνον τὸ Ῥατισβωνικὸν κόκκινον διαγραφόμενον παρὰ τοῦ Κεντμάννου.

5. Καστανὸν βαθύ, ἥτοι Αἰθρόν.

6. Στακτηρόν. Εὐρίσκεται καὶ ἀνοικτοῦ, καὶ βαθίως χρώματος, κατὰ τὸν ῤηθέντα Κεντμάννον, καὶ εἰς τὸ Ἰλδεσχέϊμον (Hildesheim) μὲ ὄσμην καυμένε κέρατος.

7. Πράσινον, τοῦ ὁποίου τὸ παλαιὸν εἶναι πολλὰ ζητημένον, Verde antico.

Β'. Εἰς τὰ Ποικίλα, ἥτοι ὅσα ἔχουν κηλίδας· διαρροῦνται δὲ καὶ ταῦτα·

1. Εἰς Λευκὸν μὲ κηλίδας, καὶ φλέβας στακτοκυανὰς, ἢ ἄλλας·

2. Εἰς Μαῦρον διεσπαρμένον μὲ κηλίδας λευκάς, ἥτοι φλέβας κίτρινας, ἐρυθράς, κ. τ. λ. Τὸ μαῦρον καὶ λευκὸν μάρμαρον τῆς Ἀφρικῆς καιόμενον εἶδει μὲ τὸ λευκὸν, ἀσβέστην, καὶ μὲ τὸ μαῦρον, ὕελον.

3. Εἰς Κίτρινον, καὶ Ἀργυρόχρουν.

4. Εἰς Κόκκινον μὲ κηλίδας, κίτρινας, μαύρας, κ. τ. λ.

5. Εἰς Βαθύχρουν ποικίλον.

6. Εἰς Στακτόχρουν μὲ διαφόρους κηλίδας.

7. Εἰς Πράσινον μὲ διαφόρους ποικιλότητας.

8. Εἰς μάρμαρον Γραμμοειδές, καὶ μὲ Ζώνας.

Γ'. Εἰς τὰ Μάρμαρα μὲ μορφὰς, ὅποια εἶναι·

1. Τὸ τῆς Φλωρεντίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ φύσις πλάττει πόλεις, πύργους, ὄρη, κ. λ.

2. Τὸ τῆς Ἑσσης, πεποικιλμένον μὲ εἰκόνας δένδρων, κηλίδας, καὶ τὰ ὅμοια.

Τὰ Μάρμαρα ἀκολουθοῦντα τὴν σειράν τῶν στερεῶν σωμάτων, καθὼς τὰ πετράδια, καὶ αἱ λοιπαὶ πέτραι, οὕτω καὶ αὐτὰ εἶναι ἄλλα σκληρότατα, καὶ σπυρωτά, καὶ μόλις μὲ τὸ κοπίδι δουλευόμενα· ἄλλα μετρίως σκληρὰ, καὶ ὀνομάζονται *Eugenera*, *Nobiliora*, καὶ ἄλλα ἀπαλὰ προιονιζόμενα, καὶ τορνευόμενα.

Ὁ Κύρ Βαγλίβις (Baglivi) εἰς τὴν περὶ γενέσεως πετρῶν Πραγματεῖαν του ἀποδείχνει προφανέστατα, ὅτι τὰ Μάρμαρα γίνονται ἐκ νέου εἰς τὰ λατομεία.

Διὰ τῆς χυμικῆς ἀναλύσεως μαρθάνομεν ὅτι τὰ Μάρμαρα συττίθενται ἀπὸ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα μὲ τὴς Πυρίτας· ἀλλ' ἐπειδὴ δίδουν ὀλιγώτερον ἄλας πτητικόν, καὶ περισσοτέραν τεαφώδη, καὶ ἀσφαλτώδη ὑσίαν εἶναι περισσότερο συγκεραμένα, καὶ συνενωμένα τὰ ἀτομάτων, διὰ τῆτο λαξεύονται καλήτερα, καὶ στιλβώνονται. Ἐπιταῖ ἄρα νὰ εὐρίσκωνται περισσότερα καὶ καλήτερα Μάρμαρα εἰς τὴς τεαφώδεις, καὶ ἀσφαλτώδεις τόπους, καὶ παραθαλασσίους, ὅποια εἶναι ἡ Ἰταλία.

Ὅσον τὰ Μάρμαρα ἔχουν ζωρότερα τὰ χρώματα, καὶ ἄραιότερας τὰς ποικιλότητας, ὁμοίως δὲ καὶ σκληρότητας, ὁμογένειαν εἰς τὴν σύγκρασιν, καὶ δεκτικότητα καλητέρου στιλβώματος, ἄλλο τόσον εἶναι ἀκριβώτερα, καὶ ζητημένα· ὅτι δὲ ἡ φύσις παίζουσα τὰ συνδέσει παντοειδῆ, καὶ ποικίλα κατὰ τὴν διάφορον ὕλην τῆ τόπι τῆς γενέσεώς των, δὲν εἶναι ἀμφιβολία. Ὁ Κύρ Ἀργυροπολίτης (D'Argenville) εἰς τὴν Ὀρυκτολογίαν του μετρά ὑπὲρ τὰ 250 εἶδη.

Τὰ κυριώτερα, καὶ χρησιμώτερα Μάρμαρα εἰς τοὺς Ἀρχαίους ἦσαν ταῦτα· τὸ πορφυρῶν, ὁ ὀφίτης, ἡ βάσανος λίθος, ὁ σεληνίτης, ἢτοι τὸ διαφανές, καὶ τὰ διάφορα ποικίλα, τὰ ὅποια Σπυρωτά (Granites) λέγουσιν οἱ νέοι Ὀρυκτολόγοι, καὶ τελευταῖον τὸ θαυμάσιον λευκὸν μάρμαρον τῆς Πάρου, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἔχομεν τὰ σωζόμενα ἀγάλματα, καὶ ἀνδριάντας, ἔργα τῶν Ἑλληνικῶν χειρῶν ἀμίμητα.

Βαφαὶ τῶν Μαρμάρων.

Οἱ παλαιότεροι Περιηγηταὶ βλέποντες τὰς παμμεγίστους λίθους, καὶ ἄλλους τοιούτους μονολίθους κίονας, καὶ μὴ δυνάμενοι τὰ δάσουν λόγον διὰ τὴν μετακόμισίν των, ἐδόξαζον ὅτι ἦσαν χυτὰ μάρμαρα· ἀλλ' οἱ νεώτεροι βεβαιῶντες, ὅτι εἰς τὰ ὄρη τῆς Θηβαΐδος εὐρίσκονται ἀκόμι ἠμιπελέκτοι τοιῦτοι κίονες ἀπὸ τὸ ὅμοιον ποικίλον μάρμαρον τὸ καὶ Θηβαϊκὸν λεγόμενον, μᾶς κάμνουν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι χυτὰ μάρμαρα δὲν ἦσαν· ἢ δὲ μετακόμισις ἐγένετο παρὰ τῶν Βασιλέων τῆς τότε πολυαφθράπτου Αἰγύπτου, καὶ παρὰ τῶν μεγαλοδυνάμων, καὶ μεγαλουργῶν Ῥωμαίων διὰ τῆς πολυχειρίας. Ἡ Βυζαντινὴ Ἱστορία μᾶς πληροφορεῖ ὅτι Θεοδόσιος ὁ Μέγας ἔφερεν ἀπὸ τὴν Αἰγυπτὸν τὸν εἰσέτι κείμενον εἰς τὸ ἵπποδρόμον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὀβελίσκον.

Ἄγνωστον εἶναι ἂν οἱ Παλαιοὶ ἔξευραν νὰ βάψουν τὰ Μάρμαρα· κατὰ τὸν Πλίνιον Βιβλ. λθ'. Κεφ. α'. δὲν προχρονίζεται ἡ τέχνη αὕτη ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Αυτοκράτορος Κλαυδίου· καὶ μόνος ὁ Ἱστορικὸς Ζώσιμος ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Παλαιοὺς ἀναφέρει περὶ αὐτῆς.

Κατὰ τὸν Κόμητα Κάυλον (Caylus) εὐρίθυσαν εἰς τὴν ἀνασκαπτομένην Ἡράκλειαν τῆς Ἰταλίας (Herculeanum) 5 κομμάτια βαμμένα· ἀλλ' ἀμφισβάλλει ὁ καλὸς Κόμης ἂν ἡ βαφή ἦτον κατὰ βάθος, ἢ ὄχι· διότι ἀπὸ μερικὰ μέρη ἐχάλασαν τὰ μορφώματα, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπρεπε νὰ γένη, ὡς δοξάζει, ἂν ἡ βαφή ἦτον κατὰ βάθος.

Ἐὰν ἡ τέχνη τῆς βαφῆς τῶν Μαρμάρων ἤθελεν ἦναι γνωστὴ εἰς εκείνας τοὺς αἰῶνας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, βέβαια ἠθέλαμεν εἶχῃ ἀνεξάλειπτον τὴν εἰκόνα πολλῶν ἀπὸ αὐτῆς ἐγγεγραμμένην εἰς τὰ πολυχρόνια μάρμαρα, μήτε ἦτον δυνατόν νὰ ἀμελήσουν αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ διαιωνισμῶ ἐκεῖνοι οἱ ἔνδοξοι Ἕλληνες, καὶ Ῥωμαῖοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀφῆκαν πολλὰ ἀποδεικτικώτατα σημεῖα τῆς ἀκρας ἐφίσεώς των διὰ τὸ ἐν τῷ Κόσμῳ τέτῳ ἀπαθανάτισμα τῆ ὀνόματός των, καὶ τῶν χαρακτῆρων των.

Διὰ τὰ βάψη τινὰς τὸ Μάρμαρον δὲν εἶναι δυσκολία, διότι ἀφ' οὗ τὸ πυρώση, καὶ ἀνοίξουν οἱ πόροι του, δέχεται τὴν βαφὴν, καὶ τὴν φυλάττει· ἀλλὰ τί ὄφελος ὅταν τὴν διαδίδει κατὰ τὰς φλέβας τῆς συναρμόσεώς του, καὶ ὄχι κατὰ τὴν θείλησιν τοῦ βαφείως;

Διὰ τὰ βάψη τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Μαρμάρου λέγεται Ζωγραφικὴ, ἀλλὰ δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν γινομένην ἐπάνω εἰς τὰς σανίδας, ἢ τοίχους.

Διὰ τὰ βάψη ὅμως τὸ Μάρμαρον κατὰ βάθος εἶναι τέχνη, ἢ ὁποία διακρινεῖ τὴν ζωγραφουμένην εἰκόνα μὲ τρόπον ἀνεξάλειπτον, καὶ ἂν δὲν κομματιασθῆ τὸ Μάρμαρον εἶναι ἀδύνατον νὰ χαλάσῃ· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου εἶναι τόσοσ δυσκόλος, ὥστε ἕως τώρα, μ' ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν τῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης, ἀκόμη εἶναι εἰς τὰ σπάργανα. Πλὴν ἂς ἐκθέσωμεν τὰς τελευταίας περὶ αὐτῆς ἐφευρέσεις, καὶ διὰ περιέργειαν, ἂν ὄχι πρὸς ὄφελος.

Διὰ τὰ βαφῆ τὸ Μάρμαρον πρέπει νὰ ζεσταθῆ διὰ νὰ ἀνοίξουν οἱ πόροι του, ἀλλὰ νὰ ζεσταθῆ μετρίως, διότι ἢ ὑπερβολὴ διαλύει τὴν συνένωσίν του, καίει τὰ χρώματα, καὶ βλάπτει τὴν ὠραιότητά των.

Μετὰ τὸ ζέσταμα τοῦ Μαρμάρου, μίγματα διὰ τὰ ἐμβάψην εἰς αὐτὸ τὰ χρώματα εἶναι ταῦτα, ἕρος ἵππου, ἢ σκύλου ἀνακατωμένον μὲ τετραπλάσιον ἀσβυστον ἀσβέστην, καὶ ἴσον μὲ τὸ ἕρος βάρος στάκτης, ἢ μόνη στάκτη ἀπὸ ξύλα γινομένη κοιλία ἀπλῆ, ἢ καὶ οἰνόπνευμα, ἢ γάματα ἐλαιώδη· ὅλα αὐτὰ χρησιμεύουν κατ' ἄλληλ, ἢ ἄλλην βαφὴν.

Χρώματα δὲ εὐχρηστα εἶναι ταῦτα·

Ἡ κυανῆ λίθος ἀναλυμένη εἰς ἑξαπλάσιον οἰνόπνευμα, ἢ ὑποστάθμην οὔρου, ἀναλυμένα εἰς τὴν κοινὴν ξυλοστάκτην, ἐκβλημα κρόκου, μὲ χρῶμα κοκκυμήλα ὀνομαζομένου παρὰ τῶν ζωγράφων Πράσινον Χυμικόν· (Verde di Succhio) ἀμφότερα γίνονται ἐξαιρετὰ λυόμενα μὲ τὸ οἰνόπνευμα, ἢ μὲ τὸ οὔρον, καὶ τὴν ἀσβέστον, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ κινάβαρι, καὶ ἢ κόνις τῆς κοκκινιλίας.

Εἰς τὸ οἰνόπνευμα γίνονται ἐξάριστα, τὸ αἷμα τοῦ Δράκοντος, καὶ ἡ βαφή τῆς Καμπεχίου, τὸ δὲ αἷμα τῆς Δράκοντος εἰς δάκρυ δίδει ἐξάριστον χρῶμα ἀνακατωμένον μὲ οὔρον.

Ἄλλα δὲ γράφονται ἀσύμμικτα, ὡς τὸ καθαρώτερον αἷμα τοῦ Δράκοντος διὰ τὸ κόκκινον τὸ φαιόν, καὶ διὰ τὸ κίτρινον τὸ πράσινον κηρί· διὰ τὸ πράσινον τὸ κοινὸν θειάφι, ἡ πίσσα, καὶ ἡ τερεβινθίνη διὰ βαθὺ χρῶμα.

Ἄπο τὰ ρηθέντα ὁμοῦς ἄλλα εἶναι ἀνεξίτηλα, ἄλλα δὲ ὡς τὸ αἷμα τῆς Δράκοντος, καὶ τὸ καμπέχιον μεταβαλλόμενα καθ' ἡμέραν, ἐξαλείφονται τέλος πάντων.

Τὸ χρυσοῦν χρῶμα γίνεται μὲ ἀμμωνιακὸν ἄλας, ἰὸν χαλκῷ, χάλκανθον εἰς ἴσην ποσότητα ἀνακατωμένα, καὶ ἀποτελεσθέντα κόνιν.

Τὸ σκοτεινὸν ἢ τοὶ βαθὺ χρῶμα εἶναι δυσκολώτερον, ἀλλ' ὁ προρρηθείς Κόμης τὸ ἀπέδειξεν εὐκόλον εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, ἐμβάφας τὸ, Vetal Moti, εἰς λευκὸν μάρμαρον κατὰ τὴν θέλησιν τῶν Ἀκαδημιακῶν. Ἐβαλεν εἰς κοχλιάραν σιδηρᾶν 2 μέρη ἀσφάλτου, ἔλαιον, λευκὸν κηρίον, καὶ γλυκύριζαν ἀνά ἓν μέρος· καὶ ἐπιθέσας αὐτὴν εἰς σφοδρὰν πᾶμνον διὰ νὰ καῆ τὸ ἐν αὐτοῖς λιθάργυρον καὶ νὰ μαυρίσῃ ὁμοῦ μὲ τὰ λοιπὰ, τὰ ἀφῆκεν $\frac{1}{2}$ ὥραν· ἔπειτα τὰ ἔκαμε κόνιν, καὶ τὰ ἀνακάτωσε μὲ τερεβινθίνην διὰ νὰ γένουσι ἀλειφή.

Ἐξίστανε μετὰ ταῦτα τὸ Μάρμαρον, ὅσον νὰ βράζῃ νερὸν ἐπάνω του, καὶ διαγράψας τὰ γράμματα, ἐνεβάφησαν καθ' ἕλον τὸ βάθος τῆς Μαρμάρου· τὸ ἴδιον γίνεται καὶ μὲ τὸ κόκκινον χρῶμα.

Ἡ μέθοδος αὕτη ἔχει τὰ δύο μεγάλα προτερήματα, καὶ τὴν τελειότητα, καὶ τὴν εὐκολίαν· ὁ ἴδιος Κάυλος ἐπὶ παρυσία τῶν Ἀκαδημιακῶν ἔκαμε καὶ ἄλλας δύο ἐμβάφας εἰκόνων μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον. Οἰκονομ. εἰδήσεις Τόμ. 39 τοῦ 1759

Μέθοδος τοῦ νὰ κατασκευασθῇ ὑγρὸν διαχωροῦν εἰς τὰ εἰσώτερα τῆς Μαρμάρου, καὶ ἀποδεικνύον ἐμβάφας τὰ ζωγραφιζόμενα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.

Ἡ εὔρεσις αὕτη εἶναι ἐνὸς Γερμανοῦ, καὶ συνίσταται εἰς ταῦτα.

Βασιλικὸν ὕδωρ, καὶ ἰσχυρὸν ἀπὸ οὐγκίας 2

Ἄλας Ἀμμωνιακὸν ————— οὐγκίαν 1

Οἰτόπνευμα ἐξαιρετὸν ————— δραχμάς 2

Χρυσὸν 5 γροσσίων —————

Ἄργυρον καθαρώτατον ————— δραχμάς 2

Τιτάνωσε τὸν ἄργυρον, καὶ βάλετον εἰς ἐξατμισθῆ εἰς φιάλην μὲ 2 οὐγκίας ἰσχυρὸν ὕδωρ, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς βαφεῖ κυανῶν, καὶ ἔπειτα μαυρίζει. Τιτάνωσε καὶ τὸν χρυσὸν ὁμοίως, καὶ μὲ τὸ βασιλικὸν ὕδωρ ἄφες τον εἰς ἐξατμισθῆ· χύσε τὸ οἰτόπνευμα εἰς τὸ ἀμμωνιακὸν ἄλας, καὶ ἄφες το εἰς ἐξατμισθῆ, καὶ εἰς χρυσοκιτρινίσθη· μὲ τὸν τρόπον τῆτον ἢμπορεῖς εἰς κάμης καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέταλλα βαφάς· μὲ τὰς ὁποίας ζωγραφίζοντας εἰς μάρμαρα μετρίας σκληρότητος, καὶ ἀνανεώνοντας καθ' ἡμέραν τὴν ἐμβαφὴν, θέλεις ἰδῆ τὴν εἰκόνα εἰς τὸ ὀπισθεν τῆς πλακὸς, καὶ ἀνεξάλειπτον κατὰ πάντα.

ΜΑΡΜΑΡΩΜΑ λέγεται ἡ κατασκευὴ μὲ γύψου πολλῶν πραγμάτων, καὶ τῶν τοίχων εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, καὶ τὸ ποικίλον ζωγράφισμα τῶν χαρτίων, τὰ ὁποῖα διὰ τῆτο καὶ μαρμαρωτὰ λέγονται, καὶ τῶν βυρσῶν αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι χρησιμεύουν εἰς τὸ δέσιμον τῶν βιβλίων, καὶ εἰς γυναικίους καθόρνους.

ΜΑΡΟΚΙΝΟΝ ὀνομάζεται ἀπὸ τῆ Μαρόκω Βασιλείᾳ τῆς Ἀφρικῆς τὸ Τουρκιστὶ ἐργασμένον, ἢτοι βυρσοδεφνόμενον τομάρι, τὸ ὁποῖον Σαχτιάνι, ἢτοι Βασιλικὸν, (ὅτι Σάχ ὁ Βασιλεὺς Περσιστὶ) ὀνομάζουσι οἱ Τούρκοι. Ἰδὲ ΒΥΡΣΟΔΕΨΙΑ.

ΜΑΣΙΣ, Macis, ὀνομάσθη παρὰ τῶν Ὁλλανδῶν τὸ ἄνθος τῆ Μοσχοκαρύου. Ἰδὲ ΜΟΣΧΟΚΑΡΥΟΝ.

ΜΑΣΤΙΧΗ, κόμμι ἀποστάζον ἀπὸ τὸ λεγόμενον Μαστιχόδενδρον, τὸ ὁποῖον ἡ ἀρχαία γλῶσσα ὀνομάζει Σχῆνον· μετανομάσθη δὲ Μαστίχη, διότι μασσᾶται εἰς τὴν χρῆσίν της.

Τὸ

Τὸ κόμμα, ἢ ῥητίνη αὕτη γίνεται μόνον εἰς τὴν Νῆσον Χίον, καὶ τὰ χωρία τὰ ἐπιμελόμενα αὐτὴ ὀνομάζονται Μαστιχοχωρία, καὶ ἐπειδὴ ἡ Μαστίχη εἶναι Μονοπωλεῖον, ἤτοι ἀνήκει εἰς τὸ Βασιλικὸν Κράτος, οἱ ἐγκάτοικοι τῶν χωρίων ἐκείνων διὰ φορολόγημα δίδουν μόνην τὴν ἐκδούλευσίν των εἰς τὴν συναξίν της.

Ἀγοράζεται τὸ εἰσόδημα τῆ Μαστιχίου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καθὼς καὶ ὅλα τὰ μεταλλεῖα ἀπὸ ἕνα ὁποιοῦδήποτε, ὃ ὁποῖος ἔχει τὴν ἐξουσίαν εἰς ὅλον τὸ συναζόμενον, καὶ τὸ Μονοπωλεῖον αὐτοῦ.

Τὸν Αὐγουστον, καὶ Σεπτέμβριον μετὰ τὴν διαταμὴν τῆ Σχίνης ἀποστάζει ἀπὸ τὸν κορμὸν, καὶ χονδρὰ στελέχη, καὶ συναξεται ἡ μαστίχη, καὶ διαδίδεται μετὰ ταῦτα παρὰ τῆ Μονοπωλείου πρὸς τὰς ἐντοπίους, καὶ ἀλλοδαπεῖς ἀγοραστὰς εἰς κιβώτια 50 ἕως 60 ὀκάδων.

Τὸ δάκρυ, ἢτοι ἡ καλὴ Μαστίχη τιμᾶται κατὰ τὸ $\frac{1}{2}$ περισσότερον ἀπὸ τὴν τιμὴν τῆ συναζόμενης εἰς κομμάτια, ἀναγκαίως σύμμικτα μὲ χῶμα, καὶ ἄλλα ἑτερογενῆ.

Στέλλεται καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην Μαστίχη, καὶ ἐνιαυσίως περὶ τὰ 300 κιβώτια εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς Σμύρνης, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι Μονοπωλεῖον δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὀνομασθῆ ἄρθρον ἐμπορίου ἀπόλυτον· ἀλλ' οὔτε εἰς τὰ βασιλικά τελώνια, πληρώνει τέλος, ἢ φορολογίαν.

Γνωρίσματα καλῆς ποιότητος μαστίχης εἶναι τὸ χονδρὸν δάκρυ, χρυσόλευκον, καὶ μαστῶμενον ὀλίγον, νὰ γένη ὡς λευκὸν κηρίον.

Χρησιμεύει ἡ Μαστίχη διὰ προφυλακτικὸν τῶν ὀδόντων· εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς βερνίκης, καὶ εἰς τὰς χρυσοχόους, οἱ ὁποῖοι σμίγοντες αὐτὴν μὲ τὴν Τερεβινθίνην, καὶ τὸ μέλαν τῆ Ἐλεφαντόδοντος τὸ βάλλουν ὑποκάτω ἀπὸ τοὺς ἀδάμαντας διὰ νὰ φαίνωνται λαμπρότεροι.

Μαστίχη Μαύρη. Προῖον τῆς Αἰγύπτου. Ἴδὲ ΣΧΙΓΝΟΣ.

Μαστίχη ὀνομάζεται, καὶ ἡ Λάκκα, ἢτοι τὸ Λῶ-

κι,

ζι, εἰς τὸ ὁποῖον κολλῶντες οἱ χρυσοχοοὶ τὸ μέταλλον, τὸ ξέσσει ἢ γλύφει κατ' ἀρέσκωντων, καὶ μετὰ τὴν τελειοποίησιν τὸ ἀποκολλῶν, καὶ μεταχειρίζονται· γίνεται δὲ μετὰ τὴν σύμμειξιν 4 μερῶν ῥητίνης πισσίδου, τὴν ὁποίαν οἱ Τῦρκοι Τζάμ Σακίζ, ἢτοι Μαστίχην Ἐλάτης εἰομάζουσι, 2 δὲ κιντρίου κηρίου, καὶ 1 μαύρης πίσσης, τὰ ὁποῖα λυόμενα εἰς μικρὸν πῦρ, καὶ ἀνακατωτόμεγα πάσσαλιζονται μετὰ σιτισμένην κόκκινον κεράμου ἐψημένης, ἕως ἵα γένων σῶμα ἀρκετὰ δεμένον, καὶ στερεόν, καὶ θερμαινομένη κρατεῖ τὸ χρυσοῦν, ἢ ἀργυροῦν ἔργον, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν δουλεύεται.

ΜΑΧΑΪΡΙ, ὑποκοριστικὸν ἀπὸ τῆς Μάχαιρα, ἔργον ἀεῖον σιδηρῶν, καὶ χαλυβωμένον ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, καὶ κοπτικόν, χρήσιμον διὰ τὰς οἰκιακὰς ὑπηρεσίας, καὶ ἄλλα ἔργα, διὰ τῆτο καὶ πολλῶν σχημάτων, καὶ μεγεθῶν.

Μαχαῖρι τῆς τραπεζίου, τοῦτο κατασκευάζεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χωρὶς ἀκίδα, ἢτοι μύτην, ὅθεν κυρτὸν πρὸς τὰ ὀπίσθια, καὶ πλατυστρόγγυλον εἰς τὴν ἄκρην, καὶ πωλεῖται συντροφευμένον μετὰ τὸ πηρόνιον εἰς δωδεκάδας· καὶ ἐπειδὴ εἰς τῶν Τούρκων τὰς τραπέζας εἶναι ἀχρηστον, οὔτε κατασκευάζονται ταῦτα εἰς τὴν Τουρκίαν, ἀλλὰ φέρονται ἀπὸ τῆς Γερμανίας τὰ συήθη, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας τὰ καλύτερα, καὶ χρησιμεύουν εἰς τὰς τραπέζας τῶν Ἑλληνορῶμαίων, οἱ ὁποῖοι μιμνήμεθα εἰς τὸν τρόπον τῶν τραπεζίων τῆς Εὐρωπαϊκῆς, καθὼς καὶ σπάνιοι τῶν Κατωλύκων Ἀρμενίων· ἐκτὸς τῶν ἀργυρῶν λαβῶν, τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται οἱ πλεσιώτεροι, κατασκευάζοντες αὐτὰ εἰς τὰς χρυσοχοίας, αἱ λοιπαὶ εἶναι ἀπὸ ἐλεφαντόδοντας, κέρατα, καὶ διάφορα ξύλα.

Μαχαίρια δὲ ὀπωρικὰ γίνονται καὶ ὀλάκαιρα ἀπὸ ἀργυρον μικρὰ, καὶ ὀλίγον κόπτην, ἀλλ' ἢ ἐπίδειξις τῶν πλουσίων τὰ μεταχειρίζεται.

Τὰ λοιπὰ **Μαχαίρια** τῶν τεχνιτῶν εἶναι ὁμοίως πολυποίκιλα κατὰ τὴν χρεῖαν τῆς τέχνης, ὡς τῶν Σφαγίων,

γίων, τῶν Διφθερυγῶν, καὶ ἄλλων, καὶ ὅλα κατασκευάζονται εἰς τὸν τόπον, καθὼς καὶ τὰ φορούμενα εἰς τὴν ζώνην, καὶ αὐτὰ διαφόρων μεγεθῶν, καὶ εἰδῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐγκρίνονται τὰ λεγόμενα Δαμασκηνα, ὡς εἰς τῆτο τὸ Ἄρθρον εἶπαμεν, καὶ ἠμποροῦν νὰ ὀνομασθοῦν διακριτικώτερον Ἐγκοπίδες.

Μαχαίρια μικρὰ κατασκευάζονται εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ φερόμενα πωλῶνται ἐδῶ μὲ μίαν, ἢ καὶ πολλάς λεπίδας, καὶ ἐλατήριον ὀπισθεν διὰ νὰ κλείουν· χρησιμεύουν αὐτὰ εἰς μικρὰ ἔργα, ὀνομάζονται Τουρκικώτερον Σογιαδεις, ἢ Τζακία, καὶ κονδυλομάχαιρα ὅταν ἢ χρῆσις των εἶναι εἰς τὸ νὰ κόψουν κονδύλια, ἢτοι γραφικούς καλάμους.

Ὅλα τὰ Ἀγγλικά μαχαίρια, ἢ μαχαιράκια προκρίνονται ἀπὸ τὰ χαλκεύμενα εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, καὶ δι' ἄλλα προτερήματά των, ἀλλὰ τὸ περισσότερον διὰ τὴν καλητέραν βαφὴν τῆ χάλυβός των· ἢ λαβὴ τῶν μεγάλων, καὶ ἢ θήκη, ἢτοι τὸ ἐμπερικλεῖον, κλειόμενα τὰ μικρὰ, αὐξάνουν τὴν τιμῆν των κατὰ τὴν ὕλην.

Τὰ κονδυλομάχαιρα τῶν Τούρκων διὰ τὴν τομὴν τῶν γραφικῶν των καλάμων κατασκευάζονται εἰς τὸν τόπον, καὶ ἔχουν μακρὰν λεπίδα ἀπὸ χάλυβα ὀλόκληρον, μὲ μακρὰν, καὶ λεπτὴν ἐλεφαντίνην λαβὴν.

ΜΑΤΗ, χόρτον, ἢ κυριώτερον χαμόδενδρον, γινόμενον εἰς τὸ Παραγαῖον τῆς Ἀμερικῆς, καὶ εἰς ἄλλας Μεσημβρινὰς Ἐπαρχίας. Μεγαλώνει ἕνα πόδα ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἔχει κλόλους λεπτῆς, καὶ φύλλα ὡς τῆς Σίνας· αὐτὸ εἶναι τὸ Θε τῶν Ἀμερικανῶν, καὶ τὸ μεταχειρίζονται βράζοντές το, καθὼς οἱ Σίνας τὸ ἐδικόν των.

Συνάζονται τὰ φύλλα του κατὰ δύο τρόπους, ἢ καθαρὰ διπλαθὴ φύλλα, καὶ τοῦτο ὀνομάζεται παρὰ τῶν Ἰσπανῶν Yerba Camipi, ἢτοι Χόρτον Καμίνα, ἢ ἀνακαταμένον μὲ ξυλάρια τῶν κλόλων του, καὶ εἶναι πολὺ κατώτερον, καὶ λέγεται Yerba con Palos, ἢτοι Χόρτον μὲ Ξύλα, ἀμφότερα ὅμως κοινὸν ὄνομα ἔχουν τὸ Μάτη, Maté, καὶ τὸ Παραγαῖον.

Ἀπεδίδουσιν εἰς αὐτὸ οἱ ἐκεῖ κάτοικοι ὅλας τὰς ἐνεργείας, ὅσας οἱ Σίνοι εἰς τὸ θέτων, καὶ προσθέτουν ἀκόμη ὅτι βαλλόμενον εἰς ὅποιοιδήποτε πότιμον νερὸν, ἢ ζεστόν, ἢ κρύον, τὸ κάμνει ἀβλαπτον, ἄς ἦναι ἀκάθαρτον, καὶ ἀκίνητον, ἢ βρώμιον· καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ὁδοιποροῦν ἀπὸ τὸ Καλοάερον (Buenos Ayeres) διὰ τὴν Περούν, πίνοτες ὅτι νερὸν ἀπαντήσεν, ἀφ' οὗ βάλλουν ὀλίγην ὥραν τὸ χόρτον τοῦτο.

Ὡστε διὰ ταύτην τὴν χρείαν διὰ τὴν ἀνάγκην τῶν μεταλλείων (Ἰδὲ ἈΡΓΥΡΟΣ), καὶ διὰ τὰς νομιζόμενας ἄλλας τοῦ ἐνεργείας δὲν εὐρίσκεται ἄνθρωπος ἐκεῖ γὰρ μὴ πῆ καθεμερινῶς τὴν Μάτην ταύτην· οἱ ἴδιοι ὑπηρεῖται τὸ συμφωνοῦν ὅταν μισθώνονται, καὶ δαπανῶνται μέγιστα ποσότητες.

Οἱ Ἄγγλοι τὸ ἔφεραν εἰς τὴν Εὐρώπην πατημένοι εἰς βοϊδίων ἀσπύς, ξερὸν, ὡς ἄχυρον, καὶ τὸ μετεχειρίσθησαν ἀντὶ τοῦ θεῖ, ἀλλ' ἡ συνήθεια δὲν διεδόθη εἰς ἄλλα μέρη.

ΜΑΧΟΥΤΙ. Ἰδὲ ῬΟΥΧΟΝ.

ΜΕΛΑΪΝΗ, ἡ κοινώτερον τὸ μελάι, βαφὴ γραφικὴ, πρώτη ὕλη τῆς αὐξήσεως, καὶ διαιωνίσεως τῶν τεχνῶν, καὶ ἐπιστημῶν, καὶ ἀναγκαιοτάτη εἰς τὸ ἐμπόριον· γὰρ τὰ τὸ ὄνομα εἶναι μελανὴ βαφὴ χρησιμεύουσα εἰς τὸ γράψιμον, καὶ πωλεῖται ἐσωτερικῶς πανταχοῦ κατασκευαζομένη· ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἀναγκαία εἰς τοὺς ἐμπόρους, καὶ γραφεῖς αὐτῶν, ἀναγκάζομαι γὰρ ἐκθέσω καὶ τὲς τρόπους τῆς συνθέσεως, καὶ κατασκευῆς τῆς.

Α'. Λάβε 30 οὐγκίας λευκὸν κρασί δυνατὸν, καὶ καλὸν, καὶ 6 οὐγκίας κηκίδα μικρὰν ρυτιδατὴν, καὶ ἀκαθάρτη κομματιασμένην, ἢτοι τετραυσμένην, καὶ ἀκοπάνιστον, καὶ ἔμβαλε ταῦτα εἰς φιάλην μεγαλητέραν περὶ τὸ $\frac{1}{2}$, δέσαι τὸ στόμιόν τῆς μὲ βύρσαν, ἢ κύστιν χοίρου, καὶ ἄφες τὴν εἰς τὸν ἥλιον τὸ θερος, ἢ εἰς θερμὸν κοιτῶνα τὸν χειμῶνα, κινῶντας αὐτὴν 4, ἢ πεντάκις τὴν ἡμέραν, ἐκτὸς τῆς τελευταίας· μετὰ 12 ἢ 15 ἡμέρας, διήθισε, ἢτοι στράγγισέ τιν, μὲ ψιλὸν πανί, καὶ

καὶ εἰς τὸ καθαρὸν ὑγρὸν βάλει 2 ὀγκίας κόνιν καθαρῆ χαλκάνθου, καὶ 2 ὀγκίας κόμμι ἀραβικὸν καθαρὸν λυμένον εἰς λευκὸν κρασί, καὶ μετὰ 15 ἡμέρας ἔχεις ἑξαιρετὸν Μελάνην.

β. Διὰ τὰ κάμης ὀγλίγωρα καλὴν μελάνην, λάβε 2 φιάλας ἀπὸ τὸ ρηθὲν κρασί, βράστω τὰ μείνη τὸ ἡμισυ· ρίψε 6 ὀγκίας κηκίδα τεθραυσμένην, καὶ βράζωντας ἐξάφρισέ την· πρόσθε καὶ 2 ὀγκίας χαλκάνθου καθαρῶ, καὶ 1 ἀραβικῆ κόμμιως, καὶ μετὰ τὸ βράσιμον στράγγισέ την, καὶ εἶναι ἑξαιρετός.

γ. Διὰ τὰ κάμης μετακομιστὴν μελάνην, λάβε ἴσην ποσότητα κηκίδος καὶ χαλκάνθου, κάμετα κόνιν εἰς λευκὸν χαρτίον, καὶ τρίψτω μὲ τὸ δάκτυλόν σου, ἔπειτα γράψε ἐπάνω μὲ καθαρὸν νερὸν, καὶ τὰ γράμματά σου μελανώνονται ἑξαιρετά.

Διὰ τὰ κάμης εὐθύς μελάνην, ὅταν θελήσης, λάβε 10 ὀγκίας κηκίδα, 3 ὀγκίας χάλκανθου, 2 ὀγκίας στύψιν, καὶ 2 ὀγκίας κόμμι ἀραβικὸν, καὶ κάμετα κόνιν, καὶ κατὰ τὴν χρείαν σε βάλει ἀπὸ αὐτὴν εἰς κοτύλην μὲ κρασί λευκὸν, ἀνακάτωσέ τα, καὶ γράψε.

Ἐπὶ τοῦ κρασίου εἰς τὰ θερμὰ κλίματα μεταχειρίζεται καὶ τὸ νερὸν, καὶ εἰς τὰ ψυχρότατα τὸ οἶνόπνευμα, διὰ τὰ μὴ παγώσῃ ἢ μελάνησῃ, ἢ ὅποια διὰ τὰ ἦναι στιλπνὴ, καὶ ὑελιστερά βάλει εἰς ὅλας τὰς συνθέσεις ὀλίγον κρυσταλλῶδες Ζάχαρι.

Τὰ Ἀσιατικὰ γένη, οἱ ἴδιοι Τούρκοι, καὶ ἀπλῶς ὅσοι γράφουν μὲ κάλαμον, καὶ ὄχι μὲ πτερόν, ὡς ἡμεῖς, ἔχουν διαφορετικὴν μελάνην κατασκευαζομένην μὲ καπνὸν ἀλειμμάτων, ἢ ἄλλων παχέων, καὶ ρητινωδῶν πραγμάτων, τὸν ὁποῖον καπνὸν ἀνακατώνοντες μὲ λιπέλαιον, τὸν κοπανίζου, καὶ ζυμώνου ἕως τὰ γένη ζύμη πικτὴ, ἢ τὴν ξηραίνου εἰς μικρὰ φύλλα, ἢ τὴν λύου, καὶ τὴν βάλλου εἰς μικρὰς φιάλας, καὶ τὴν πωλῶν.

Εἰς τὴν Κωνσταντινῆπολιν κατασκευάζου μεγάλην ποσότητα ξηρᾶς, καὶ ὑγρᾶς, καὶ τὴν πωλῶν δι' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν, ὡς ἐγκριτοτέραν.

Μελάνη Έρυθρά, ἢ κόκκινον Μελάνι, γίνεται μὲ τὸ Κιννάβαρι, καὶ χρησιμεύει εἰς τὰς γραφὰς, ἢτοι κεφάλαια, ἐπιγραφὰς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· καλντέρα εἶναι ἢ γινομένη μὲ τὴν Ἰνδικὴν λάκκαν, τὴν ὁποίαν Δάλι οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς τῦτο λέγουσιν ἕσαν καθάραν, καὶ κόνιν λεπτοτάτην.

Μελάνι Συμπαθητικὸν λέγεται τὸ γραφόμενον ὑγρὸν, καὶ μένον ἀφαντον, ἔπειτα μὲ τὸ χρίσμα ἄλλου τινὸς πράγματος, ἢ καὶ μὲ μόνον τὸ ζέσταμα εἰς τὴν φωτίαν φαινόμενον, καὶ ἀναγινωσκόμενον·

Ὀρπιμέντον ————— ὑγκίας 2

Ἀσβυστος ἀσβέστη ————— 1 ½

Νερὸν πότιμον ————— 12

Τὰ βράζεις εἰς 8 λεπτά, καὶ ἔχεις τὸν ζωμὸν αὐτῶν· ἔπειτα γράφεις, ἢ λαμβάνεις γραμμένα μὲ λιθάργυρον (Μορτασάνι), βρέχεις τὸ χαρτὶ μὲ τὸν ἀνω ζωμὸν, καὶ μαυρίζουν τὰ γράμματα.

Γράφοντας μὲ ζωμὸν προμμύου, ἢ λεμονίου, μένου ἀόρατα τὰ γράμματα· πύρωσε τὸ χαρτὶ εἰς τὴν φωτίαν, καὶ φαίνονται.

Μελάνη διὰ τὴς Τυπογράφους, καὶ τὴς ἐντυκώοντας εἰκόνας χαλκογραμμένας γίνεται μὲ διαφορετικὸν τρόπον, τὴς ὁποίας ὑγρὸν εἶναι τὸ λινέλαιον, καὶ βαφή ἢ τερεβινθίνη, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔργον οὔτε μάθημα ἐμπορικὸν, διὰ τῦτο καὶ δὲν ἐκδέτω εἰς πλάτος τὴν κατασκευὴν τῆς.

ΜΕΛΙ, χυμὸς γλυκὺς, καὶ κατασκευαζόμενος ἀπὸ τὰς Μελίσσας εἰς τὰ σίμβλατων (κοφφίνια)· ἢ δὲ Μέλισσα εἶναι μῦα, ἔντομον γνωστὸν εἰς ἡμᾶς, περὶ τὴς ὁποίας οἱ Ἀρχαῖοι ἐμυθολόγουν σχεδὸν πολλὰ διὰ τὸν βασιλέα, καὶ τὴν διοικήσιν του· βέβαιον εἶναι ὅτι εἰς ἕκαστον σίμβλον εὐρίσκεται μέλισσα μία σφηκοειδὴς μακρυτέρα ἀπὸ τὰς λοιπὰς, καὶ χρυσίζουσα, τὴν ὁποίαν ἀκολουθῶν πῖ λοιπαὶ εἰς τὴν χύσιν, ἢτοι τὸ χῶρισμα τῶν μελισσῶν μετὰ τὸν πολλαπλασιασμόν των τὸ καλοκαῖρι, καὶ διὰ τῦτο οἱ ἔχοντες μελισσῶνας διὰ τὰ μὴ

μη φύγουν αἱ χωριζόμεναι μέλισσαι εἰς ὀλόκληρον σμῆνος (πλήθος, ἢ κοπάδι) προσέχουν γὰρ φονεύσων τὸν βασιλέα τῆτον ἐξερχόμενον ἀπὸ τὴν μικρὰν τρύπαν τοῦ σίμβλου, καὶ βάλλοντες τὸ σῶμά του εἰς τὸ ἔτοιμον νέον σίμβλον συναίξουν ἐκεῖ τὸ νέον σμῆνος.

Ὄταν τὴν ἀνοιξιν θερμανθῇ ἡ ἀτμοσφαῖρα, καὶ ἀνδίσουν τὰ φυτὰ, ἐκβαίνουν αἱ φίλεργοι μέλισσαι, καὶ συναίξουν εἰς τὰς πόδας των τὸ κηρίον, κατασκευάζουν ἐπανερχόμεναι εἰς τὸ σίμβλον των τὰς κηρίθρας, ἢτοι πλάκας κατὰ κάθετον τῷ σίμβλου μὲ μικρὰς ὀκταγώνους τρύπας, ἢ κελλία, ὅσον γὰρ χωροῦν ἀμφοτέρωθεν τῆς πλακῆς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔχει πάντοτε ἀνά ἕξ ἕκαστον σίμβλον, μὲ θαυμασίαν συμμετρίαν, καὶ ἐξερχόμεναι αἱ μέλισσαι ῥοφῶν μὲ τὸν σίφωνα των τὴν γλυκείαν δρόσον τῶν ἀνθέων, καὶ ἐπιστρέφουσαι γεμίζουσι τοὺς εἰρημένους οἰκίσκους των, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ γλυκὺ μέλι.

Τὸ τρύγημα τῶν μελισσῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα γίνεται τὸ Φθινόπωρον μὲ τὸ φόνευμα τῶν μελισσῶν τὴν νύκτα, καὶ τὴν περιλαβὴν τῶν Κηρήθρων εἰς τὴν Δακίαν ὅμως τρυπῶντες ἀνω τὸ σίμβλον, καὶ ἐπιθέτοντες ὅμοιον ἄλλο κενόν, βάλλουσι κάτωθεν καπνόν, καὶ αἱ μέλισσαι ἀναβαίνουν εἰς τὸ κενόν, ἀφήνουσαι τὸ γεμάτον εἰς τὸν τρυγῆντα δια δὲ τροφὴν τὸν χειμῶνα δίδουσι εἰς αὐτὰς καθ' ἡμέραν οἱ Δάκες ὀλίγας φακᾶς καλὰ βρασμένας, καὶ τὰς τρέφουσι ἕως τὴν ἀνοιξιν ὁ τρόπος ἀξιωματικός δια γὰρ μὴ ἐλαττώωνται οἱ μελισσῶνες.

Πωλεῖται δὲ τὸ Μέλι, ἢ μὲ τὰς Κηρίθρας, καὶ λέγεται ὠμόν ἢ καθαρισμένον, τὸ ὁποῖον λέγεται κυρίως μέλι, καὶ εἶναι τριῶν εἰδῶν.

Α'. Τὸ Ἄκαον, καὶ παρθένον ἀποστάζον ἀπὸ τὰς Κηρίθρας θεμένον εἰς καλάθι ἀραιὸν ἐπάνω εἰς σκάφην καθ' ἑαυτὸ, χωρὶς σύνθλιψιν.

Β'. Τὸ Ἄκασον, καὶ μὲ τὴν σύνθλιψιν χωρὶς φωτίαν στραγγιζόμενον, τὸ ὁποῖον διαφέρει ὀλίγον ἀπὸ τὸ πρῶτον ἔχοντας ὀλίγην μυρωδίαν κηρίου ἀμωότερα

δὲ εἶναι λευκά, καὶ χρήσιμα εἰς τὴν Ἱατρικὴν, καὶ φα-
γητά.

Γ. Τὸ Κοινὸν, καὶ καυμένον κτρινωπὸν στραγγι-
ζόμενον, ἀφ' ἧς χλιαθῆν με ὀλίγον νερὸν αἰ κρηθραὶ εἰς
τὴν φωτίαν, τὸ ὁποῖον κτρινίζει συμπάρεχον ὀλίγον κη-
ρίον, καὶ τὸ ἐμβαλλόμενον νερὸν, καὶ διὰ τὸτο κατώτερον.

Ἐκτὸς τῆς κατασκευῆς ὡς ἀνωτέρω, διακρίνεται ἡ
ποιότης τῆ μέλιτος καὶ ἀπὸ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον
γίνεται. Ὁ Ἰμπτὸς, Ὄρος τῆς Ἀττικῆς, καθὼς καὶ ἡ
Γῶν τῆς Κρήτης διὰ τὸν δῦμον (χόρτον εὐώδεις) δίδουν
ἐξαιρετὸν μέλι· καὶ ἡ Κορβιέρα τῆς Γαλλίας σχεπομέ-
τη ἀπὸ βυδενδρολιβάνης ὁμοίως. Τὰ παράλια τῆς Μαύ-
ρης θαλάσσης ἀπὸ τὴν Πομποράκλειαν εἰς τῆς Τραπε-
ζῆντας, ἔχοντα χαμαιρόδοδενδρα ἀποτελεῖν τὸ μεθυ-
στικὸν μέλι, περὶ τῆ ὁποῖα λέγει ὁ Ξενοφῶν, καὶ ἄλ-
λοι Ἀρχαῖοι.

Ἡ Κωνσταντινούπολις λαμβάνει πανταχόθεν ἀπὸ τὴν
Ἐπικράτεια Μέλι, καὶ κυρίως ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, Κρή-
την, καὶ Ἑλλάδα, καὶ πολὺ ἀπὸ τὴν Δακίαν, καὶ Νή-
σους τῆ Ἀρχιπελάγους, ὡς τὴν Θάσσον, Σάμον, κ.λ.

Χρησιμεύει τὸ Μέλι εἰς γλύκισμα φαγητῶν, καὶ εἰς
τὴν Ἱατρικὴν· οἱ δὲ Χυμικοὶ ἐκβάλλουν ἀπὸ αὐτὸ νά-
μα, πνεῦμα, ἄλας, καὶ ἔλαιον διὰ τὴν Φαρμακοποιίαν.

Μετακομίζεται δὲ τὸ μέλι ἐμπορικῶς, ἢ εἰς βαρύλ-
λια, ἢ εἰς ἀσκὲς αἰγίους γυμίζομένους με τὴν τρίχα
ἔξωθεν.

Εἰς τὴν Ταπροβάνην (Σεϊλάνον) Νῆσον τῆς Ἰνδίας
εὐρίσκονται μέλισσαι πολλῶν εἰδῶν, ἥτοι ὡς τὰς ἐδι-
κάσμας, αἱ ὁποῖαι καὶ τρέφονται ὁμοίως, ἄλλαι μι-
πραὶ, καὶ τυφλαὶ ἄχρηστοι, καὶ ἄλλαι ἄγριαι μεγαλή-
τεραι φωλεύσαι εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους κλόνας τῶν δέν-
δρων, ὅπου τὰς κυνηγῶν οἱ ἐντόπιοι, καὶ λαμβάνουν
μέλι ὑγρὸν, καὶ καθαρὸν ὡς τὸ κοινὸν νερὸν.

ΜΕΛΙΛΩΤΟΝ. Χόρτον πολὺχρηστον εἰς τὴν Φαρ-
μακείαν με τὸ χαμαίμηλον εἰς πτισσάνας γλυκατι-
κάς, κλυστήρια, καὶ διαλυτικὰ καταπλάσματα.

ΜΕ΄

ΜΕΛΙΣΣΑ παρονομάζεται τὸ μελισσόχορτον, διότι τριπτόμενον εἰς τὰς χεῖρας τῶν μελισσοτρόφων, τὰς προσκαλεῖ εἰς τὸ νέον σίμβλον εἰς τὴν χύσιν των.

ἔχει δὲ καὶ ἰαματικὰς δυνάμεις εἰς τὴν κεφαλαλγίαν, τὰς ἀναθυμιάσεις, καὶ τοὺς πόνους τῆς στομάχου· καλὸν εἶναι νὰ πίνεται ζεματισμένον ὡς τὸ Θέ. ἔχει ἄνθος μονοπέταλον, ὡς ἡ λιβανωτὶς, καὶ ὁ ἀμάραντος, καὶ φύλλα μεγάλα, καὶ εὐώδη.

Ἀπὸ τὸ χόρτον τοῦτο τὸ διασταλαζόμενον Νάμα, ὀνομαζόμενον Νερὸν Μελίσσης, ἢ ἀπλῶς Μέλισσα, ἔχει τὰς ἀνω σημειωθείσας ἀρετὰς· ἐμπορικῶς φέρεται πολὺ ἀπὸ τὴν Ἑντιάν εἰς φιάλας κυλινδρικὰς μακρὰς περὶ τὴν πιθαμὴν καὶ χονδρὰς, ὡς τὸν μέγα δάκτυλον, καὶ πωλῶνται ὡς ἀντισπασμωδικὰ, καὶ καταπραῦντικά τῶν ἀναθυμιάσεων.

ΜΕΛΩΔΕΣ, Melasse, τὸ κατώτερον Ζάχαρι, ἢ νὰ εἶπω κυριώτερον, ἡ χονδρὴ καὶ ὑποκίτρινος ὑπόστασις τοῦ καλοῦ Ζαχάρους.

ΜΕΜΒΡΑΝΑ. Ἰδὲ ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΝ.

ΜΕΨΠΙΛΟΝ, δένδρον, καὶ ὁ καρπὸς του, γνωστὸν εἰς ἡμᾶς· τὸ ξύλον του εἶναι δυνατὸν καὶ εὐχρηστον διὰ σφῆνας, καὶ ἄξονας μύλων, καὶ τροχῶν.

ΜΕΤΑΛΛΟΝ. Σῶμα σκληρὸν, καὶ σφυρήλατον, λυόμενον εἰς τὴν φωτίαν, καὶ τοιαῦτα εἶναι χρυσός, ἄργυρος, μόλυβδος, κασσίτερος, σίδηρος, καὶ χαλκός, εἰς τὰ ὅποια προσθέτουν μερικοὶ καὶ τὸν ὑδράργυρον διὰ νὰ ἀποπληρώσουν τὸν ἐβδομαδικὸν μυστικὸν ἀριθμὸν, ἀλλ' ἀνοικείως· κυρίως δὲ ἄς προστεθῇ ὁ λευκὰργυρος.